

Конституційний Суд України
01033, м. Київ, вул. Жилянська, б. 14

Жуковський Олександр Володимирович,
пенсіонер МВС України,
майор міліції запасу,
фізична особа-підприємець,
свідоцтво платника єдиного податку
серія Б № _____ видане
Красноармійською об'єднаною
ДПІ Донецької області ДПС
26.10.2012 року.

КОНСТИТУЦІЙНЕ ЗВЕРНЕННЯ про офіційне тлумачення положень

**статті 1 та статті 12 Закону України «Про пенсійне
забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких
інших осіб» у їх взаємозв'язку з положеннями частини 4 статті 4
Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на
загальнообов'язкове державне соціальне страхування»**

Керуючись п. 2 ст. 150 Конституції України, п. 4 ст. 13, 42, 43 Закону України «Про Конституційний Суд України»,-

Прошу Конституційний Суд України:

Надати офіційне тлумачення положень статті 1 та статті 12 Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб»:

Статті 1.

Особи офіцерського складу, прапорщики і мічмани, військовослужбовці надстрокової служби та військової служби за контрактом, особи, які мають право на пенсію за цим Законом при наявності встановленої цим Законом вислуги на військовій службі, службі в органах внутрішніх справ і в державній пожежній охороні, службі в Державній службі спеціального зв'язку та захисту інформації України, в органах і підрозділах цивільного захисту, податкової міліції, Державної кримінально-виконавчої служби України мають право на довічну пенсію за вислугу років. { Частина перша статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законами N 1889-IV (1889-15) від 24.06.2004, N 2505-IV (2505-15) від 25.03.2005, N 3475-IV (3475-15) від 23.02.2006 }.

Статті 12.

Пенсія за вислугу років призначається:

а) особам офіцерського складу, прапорщикам і мічманам,

військовослужбовцям надстрокової служби та військової служби за контрактом, іншим особам, зазначеним у пунктах "б"- "д" статті 1-2 цього Закону (крім осіб, зазначених у частині третій статті 5 цього Закону), незалежно від віку, якщо вони звільнені зі служби:

по 30 вересня 2011 року і на день звільнення мають вислугу 20 років і більше;

з 1 жовтня 2011 року по 30 вересня 2012 року і на день звільнення мають вислугу 20 календарних років та 6 місяців і більше;

з 1 жовтня 2012 року по 30 вересня 2013 року і на день звільнення мають вислугу 21 календарний рік і більше;

з 1 жовтня 2013 року по 30 вересня 2014 року і на день звільнення мають вислугу 21 календарний рік та 6 місяців і більше;

з 1 жовтня 2014 року по 30 вересня 2015 року і на день звільнення мають вислугу 22 календарних роки і більше;

з 1 жовтня 2015 року по 30 вересня 2016 року і на день звільнення мають вислугу 22 календарних роки та 6 місяців і більше;

з 1 жовтня 2016 року по 30 вересня 2017 року і на день звільнення мають вислугу 23 календарних роки і більше;

з 1 жовтня 2017 року по 30 вересня 2018 року і на день звільнення мають вислугу 23 календарних роки та 6 місяців і більше;

з 1 жовтня 2018 року по 30 вересня 2019 року і на день звільнення мають вислугу 24 календарних роки і більше;

з 1 жовтня 2019 року по 30 вересня 2020 року і на день звільнення мають вислугу 24 календарних роки та 6 місяців і більше;

з 1 жовтня 2020 року або після цієї дати і на день звільнення мають вислугу 25 календарних років і більше.

у їх взаємозв'язку з положеннями

частини 4 статті 4 Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування», згідно якої такі особи, які обрали спрощену систему оподаткування, звільняються від сплати за себе єдиного внеску, якщо вони є пенсіонерами за віком або інвалідами та отримують відповідно до закону пенсію або соціальну допомогу.

Стаття 4 Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування». Платниками єдиного внеску.

1. Платниками єдиного внеску є:

Ч 4. Фізичні особи - підприємці, в тому числі ті, які обрали спрощену систему оподаткування, та члени сімей цих осіб, які беруть участь у провадженні ними підприємницької діяльності;

П.4. Особи, зазначені у пункті 4 частини першої цієї статті, які обрали спрощену систему оподаткування, звільняються від сплати за себе єдиного внеску, якщо вони є пенсіонерами за віком або інвалідами та отримують відповідно до закону пенсію або соціальну допомогу. Такі особи можуть бути платниками єдиного внеску виключно за умови їх добровільної участі у системі загальнообов'язкового державного соціального страхування.

{ Статтю 4 доповнено частиною четвертою згідно із Законом N 3609-VI (3609-17) від 07.07.2011 }.

Предмет необхідного тлумачення:

Стаття 1 Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб» .

Особи офіцерського складу, прапорщики і мічмани, військовослужбовці надстрокової служби та військової служби за контрактом, особи, які мають право на пенсію за цим Законом при наявності встановленої цим Законом вислуги на військовій службі, службі в органах внутрішніх справ і в державній пожежній охороні, службі в Державній службі спеціального зв'язку та захисту інформації України, в органах і підрозділах цивільного захисту, податкової міліції, Державної кримінально-виконавчої служби України мають право на довічну пенсію за вислугу років. { Частина перша статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законами N 1889-IV (1889-15) від 24.06.2004, N 2505-IV (2505-15) від 25.03.2005, N 3475-IV (3475-15) від 23.02.2006 }.

Статті 12.

Пенсія за вислугу років призначається:

а) особам офіцерського складу, прапорщикам і мічманам, військовослужбовцям надстрокової служби та військової служби за контрактом, іншим особам, зазначеним у пунктах "б"- "д" статті 1-2 цього Закону (крім осіб, зазначених у частині третій статті 5 цього Закону), незалежно від віку, якщо вони звільнені зі служби:

по 30 вересня 2011 року і на день звільнення мають вислугу 20 років і більше;

з 1 жовтня 2011 року по 30 вересня 2012 року і на день звільнення мають вислугу 20 календарних років та 6 місяців і більше;

з 1 жовтня 2012 року по 30 вересня 2013 року і на день звільнення мають вислугу 21 календарний рік і більше;

з 1 жовтня 2013 року по 30 вересня 2014 року і на день звільнення мають вислугу 21 календарний рік та 6 місяців і більше;

з 1 жовтня 2014 року по 30 вересня 2015 року і на день звільнення мають вислугу 22 календарних роки і більше;

з 1 жовтня 2015 року по 30 вересня 2016 року і на день звільнення мають вислугу 22 календарних роки та 6 місяців і більше;

з 1 жовтня 2016 року по 30 вересня 2017 року і на день звільнення мають вислугу 23 календарних роки і більше;

з 1 жовтня 2017 року по 30 вересня 2018 року і на день звільнення мають вислугу 23 календарних роки та 6 місяців і більше;

з 1 жовтня 2018 року по 30 вересня 2019 року і на день звільнення мають вислугу 24 календарних роки і більше;

з 1 жовтня 2019 року по 30 вересня 2020 року і на день звільнення мають вислугу 24 календарних роки та 6 місяців і більше;

з 1 жовтня 2020 року або після цієї дати і на день звільнення мають вислугу 25 календарних років і більше.

у їх взаємозв'язку з положеннями ч. 4 статті 4 Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» щодо тлумачення терміну «пенсіонер за віком».

«Особи, зазначені у пункті 4 частини першої цієї статті, які обрали спрощену систему оподаткування, звільнюються від сплати за себе єдиного внеску, якщо вони є пенсіонерами за віком або інвалідами та отримують відповідно до закону пенсію або соціальну допомогу. Такі особи можуть бути платниками єдиного внеску виключно за умови їх добровільної участі у системі загальнообов'язкового державного соціального страхування.

{ Статтю 4 доповнено частиною четвертою згідно із Законом N 3609-VI (3609-17) від 07.07.2011 }».

Обґрунтування необхідності в офіційному тлумаченні:

Офіційне тлумачення положень ст.ст.1,12 Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб» у їх взаємозв'язку з положеннями ч. 4 ст. 4 Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» щодо тлумачення терміну «пенсіонер за віком» є необхідним у зв'язку з наявністю неоднозначної судової практики щодо тлумачення терміну «пенсіонер за віком», а саме при віднесенні до пенсіонерів за віком осіб, які отримують пенсію відповідно до Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб» при оскарженні вимог про сплату боргу (недоїмки) зі сплати єдиного соціального внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

В одному випадку – суди виносять відповідні ухвали, задовольняючи позовні вимоги пенсіонерів, та визнаючи відповідні вимоги протиправними, трактуючи термін «пенсіонер за віком» як особу, яка є пенсіонером незалежно від виду отримуваної пенсії та незалежно від того, за яким законом вона набула права на пенсію.

Серед таких судових органів:

Вищий адміністративний суд України (ухвала від 06 червня 2013 року, справа № []).

Правовий висновок терміну «пенсія за віком» вже був розтлумачений у справі за конституційним зверненням громадянки [] щодо офіційного тлумачення положення частини тринадцятої статті 37 Закону України „Про державну службу“ в системному зв'язку з положеннями пункту 2 частини першої, частини другої статті 40 Кодексу законів про працю України, статті 21 Закону України „Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні“ (справа № [] від 26 листопада 2013 року). Відповідно цього рішення, право на пенсійне забезпечення, загальні умови призначення пенсій, порядок їх нарахування та розміри визначаються, зокрема, законами України „Про пенсійне забезпечення“ від 5 листопада 1991 року № 1788-XII з наступними змінами, „Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування“ від 9 липня 2003 року № 1058-IV з наступними змінами. За змістом вказаних законів право на пенсію за віком особа набуває не лише після досягнення загальноновизначеного пенсійного віку чи пенсійного віку, встановленого спеціальним законодавством, а також у разі дострокового виходу на пенсію за певних обставин.

В іншому випадку – є судові органи, які виносять постанови та ухвали про відмову пенсіонерам у задоволенні їх позовних вимог щодо визнання відповідних вимог протиправними та їх скасуванні. При цьому, такі постанови та ухвали мотивують тим, що відповідно до ст. 26 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» право на пенсію за віком набуваються особами лише при досягненні загальноновизначеного 60-річного віку, що по суті суперечить Рішенню Конституційного суду України у справі № 1-14/2013 від 26 листопада 2013 року, у якому зазначено, що право на пенсію за віком особа набуває не лише після досягнення загальноновизначеного пенсійного віку чи пенсійного віку, встановленого спеціальним законодавством, а також у разі дострокового виходу на пенсію за певних обставин.

Зокрема, такої позиції дотримуються:

Вищий адміністративний суд України у ухвалі від 11 грудня 2013 року у справі № [] (суддя – []),

[] апеляційний адміністративний суд (постанова від 29 травня 2014 року, справа № []).

Ці судові органи не беруть до уваги те, що вид отримуваної пенсії – це той вид пенсії, яку отримує пенсіонер, а пенсіонер за віком – це правовий статус особи, незалежно від того, у якому віці ця особа вийшла на пенсію та за яким Законом. І ні в якому разі неможна пов'язувати термін «пенсіонер за віком» з видом отримуваної пенсіонером пенсії.

На сьогоднішній день, у час лихоліття, надзвичай неспокійного становища у нашій державі, ситуація в Україні склалася така, що коли одні пенсіонери, хоча і не досягли 60-річного віку, тобто такі, які вийшли на пенсію зі зменшенням пенсійного віку – не сплачують за себе єдиний соціальний внесок, а хоч і сплачують, то при цьому мають право на перерахунок пенсії у майбутньому, а інші – а саме військові пенсіонери, тобто ті, які набули права на пенсію згідно Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких

інших осіб», не тільки виходить зобов'язані сплачувати за себе єдиний соціальний внесок, але й у майбутньому взагалі не матимуть права на перерахунок пенсії.

Це у такому разі, призводить до порушень рівності конституційних прав та свобод, як це передбачено ст. 24 Конституції України, та ст. 46 Конституції України, тобто прав при реалізації завдань, поставлених перед інститутом Конституцією України, а саме:

прав, гарантованих ст. 24 Конституції України («Громадяне мають рівні конституційні права та свободи та рівні перед законом»),

та прав, гарантованих ст. 46 Конституції України («Громадяни мають право на соціальний захист, що включає право на забезпечення їх у разі повної, часткової або тимчасової втрати працездатності, втрати годувальника, безробіття з незалежних від них обставин, а також у старості та в інших випадках, передбачених законом»).

Тобто, працюючі військові пенсіонери-підприємці не зможуть реалізувати своє конституційне право на соціальний захист, тобто на перерахунок пенсії у зв'язку зі сплатою єдиного соціального внеску, оскільки такий перерахунок для військових пенсіонерів не передбачений жодним чинним законодавством України.

Тому при цьому виходить, що військові пенсіонери позбавлені права, гарантованого ст. 46 Конституції України, оскільки при умовах, коли військовий пенсіонер продовжує працювати, то при досягненні 60-річного віку він матиме право лише на перехід з військової пенсії на звичайну громадянську, але ж, перераховуватися пенсія йому при цьому не буде.

Відсутність законодавчої урегульованості у цьому питанні вимушує та штовхає багатьох військових пенсіонерів на незаконне працевлаштування, що у свою чергу призводить до створення благоприятливих умов для тіньової економіки та руйнування економіки України, яка і без того знаходиться у вкрай тяжкому стані.

Це є не тільки несправедливим, але й злочинним, насамперед у нинішній час, коли роль військового для нашої Держави найважливіша, оскільки саме військові забезпечують територіальну цілісність України та її недоторканість в умовах військової агресії з боку інших держав. Саме тому основною задачею України та її влади є забезпечення соціального захисту військових пенсіонерів та встановлення соціальної рівності у порівнянні з іншими пенсіонерами. До речі, обіцянка соціального захисту військовослужбовців була надана також новообраним Президентом України Порошенко П.О.

Різне застосування судами України одних і тих же норм правових актів за однакових юридично значимих обставин є незрозумілим та на мій погляд, несправедливим.

Отже, саме з метою забезпечення реалізації та захисту конституційних прав військових пенсіонерів та, взагалі, визначення вірного застосування зазначених норм, враховуючи актуальність цього звернення в світі законодавчої неврегульованості, визначення офіційного тлумачення терміну «пенсіонер за віком», необхідно надати офіційне тлумачення пункту 4 частини 1 статті 4 Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» щодо тлумачення терміну «пенсіонер за віком».

На підставі вищевикладеного та керуючись ст.ст. 13, 42, 60, 94 «Про Конституційний Суд України», -

ПРОШУ:

1. Дати офіційне тлумачення положень статті 1 та статті 12 Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб» у їх взаємозв'язку з положеннями частини 4 статті 4 Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування», відповідно до якої особи, які обрали спрощену систему оподаткування, звільняються від сплати за себе єдиного внеску, якщо вони є пенсіонерами за віком або інвалідами та отримують відповідно до закону пенсію або соціальну допомогу та що такі особи можуть бути платниками єдиного внеску виключно за умови їх добровільної участі у системі загальнообов'язкового державного соціального страхування.

в аспекті того, чи належать до пенсіонерів за віком фізичні особи-підприємці, які отримують пенсію за вислугу років на підставі Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб».

Додатки:

« 02 » 09 2014 року

Жуковський О.В.

